

Безпека України та глобальна стабільність: стратегії та шляхи забезпечення в умовах війни

Ukraine's security and global stability: strategies and ways of ensuring in conditions of war

Іван Гаврилук^A

к.в.н., старший дослідник, перший заступник Міністра оборони України, e-mail: ivan_havryliuk@ukr.net, ORCID: 0000-0002-3514-0738

Олег Семененко^B

Corresponding author: д. військ. н., професор, заступник начальника Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України з наукової роботи, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Олександр Водчиць^C

к.т.н., доцент, начальник кафедри військової підготовки Національного авіаційного університету, e-mail: agv64agv@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3294-7632

Юзеф Добровольський^C

к.т.н., доцент, заступник начальника кафедри, e-mail: kataza@i.ua, ORCID: 0000-0002-1077-1402

Сергій Митченко^D

к.т.н., доцент, старший викладач кафедри військової підготовки, e-mail: vkorotya@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6720-1451

Володимир Коротя^C

к.т.н., доцент, старший викладач кафедри військової підготовки, e-mail: vkorotya@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6720-1451

Ivan Havryliuk^A

Ph.D., senior researcher, First Deputy Minister of Defense of Ukraine, e-mail: ivan_havryliuk@ukr.net, ORCID: 0000-0002-3514-0738

Oleh Semenenko^B

Corresponding author: Dr of military Sciences, Professor, deputy head of the Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine for scientific work, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Oleksandr Vodchyts^C

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Head of the Department, e-mail: avg64avg@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3294-7632

Yuzef Dobrovolskyi^C

Candidate of Technical Sciences Associate Professor, Deputy Head of the Department, e-mail: kataza@i.ua, ORCID: 0000-0002-1077-1402

Serhii Mytchenko^D

Doctor of Philosophy, Associate Professor of the Department, e-mail: serhii.mytchenko@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3711-2033

Volodymyr Korotia^C

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer of the Department, e-mail: vkorotya@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6720-1451

^A Міністерство оборони України, м. Київ, Україна

^B Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, м. Київ, Україна

^C Кафедра військової підготовки Національного авіаційного університету, Київ, Україна

^D Національний університет оборони України, м. Київ, Україна

^A Ministry of Defense of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^B Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^C Department of Military Training of the National Aviation University, Kyiv, Ukraine

^D National Defense University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Received: October 10, 2024 | Revised: October 27, 2024 | Accepted: October 31, 2024

DOI: 10.33445/sds.2024.14.5.8

Мета роботи: визначення основних стратегій забезпечення перемоги України у російсько-українській війні та шляхів забезпечення її національної безпеки через глобальну стабільність у світі.

Метод дослідження: методи аналізу та синтезу, дедукції та індукції, метод аналогій та порівняння.

Практична цінність дослідження: визначені основні стратегії забезпечення перемоги України у російсько-українській війні; сформовані шляхи практичної реалізації цих стратегій, а також розкрито перелік заходів необхідних для реалізації цих шляхів; сформовані загальні висновки стосовно реалізації кожної зі стратегій в глобальній системі забезпечення перемоги України у війні та глобальної світової стабільності і безпеки.

Цінність дослідження: у статті проведено аналіз основних стратегій та шляхів реалізації перемоги України у війні та розкрито сучасні особливості її забезпечення.

Майбутні дослідження: напрямами подальших досліджень могут бути розроблення та вдосконалення стратегій кібербезпеки; інформаційна безпека та протидія дезінформації; реформування оборонного сектору та модернізація збройних сил; співпраця з міжнародними безпековими організаціями; енергетична безпека та диверсифікація енергопостачання; економічна стійкість як фактор національної безпеки.

Тип статті: теоретичний, практичний.

Ключові слова: безпека України, глобальна стабільність, стратегії та шляхи забезпечення національної безпеки.

Purpose: determining the main strategies for ensuring Ukraine's victory in the Russian-Ukrainian war and ways to ensure its security through global stability.

Method: methods of analysis and synthesis, deduction and induction, method of analogies and comparison.

Practical implications: the main strategies for ensuring Ukraine's victory in the Russian-Ukrainian war are determined; the ways of practical implementation of these strategies have been formed, and the list of measures necessary for the implementation of these ways has been revealed; general conclusions were formed regarding the implementation of each of the strategies in the global system of ensuring Ukraine's victory in the war and global world stability and security.

Value: the article analyzes the main strategies and ways of realizing Ukraine's victory in the war and reveals the modern features of its support.

Future research: areas of further research may be the development and improvement of cyber security strategies; information security and countering disinformation; reforming the defense sector and modernizing the armed forces; cooperation with international security organizations; energy security and diversification of energy supply; economic stability as a factor of national security; the influence of international politics on the security of Ukraine; psychological stability and readiness of the population for crisis situations; innovations in defense technologies.

Paper type: theoretical, practical.

Key words: security of Ukraine, global stability, strategies and ways of ensuring national security.

Вступ

У сучасних геополітичних умовах, коли глобальна стабільність постійно перебуває під загрозою через численні конфлікти, терористичні акти та агресивні дії деяких держав, перемога України у російсько-українській війні стає ключовим фактором, що здатний суттєво вплинути на стабілізацію міжнародної обстановки. Гібридна війна, розв'язана на території України після 2014 року та активна її фаза після 24.02.2022 року, не лише має катастрофічні наслідки для країни та її народу, а й породжує економічні, політичні та соціальні кризи, які відчуються далеко за межами регіону та дестабілізують ситуацію у світі в цілому [1–3].

Перемога України у цій війні не лише свідчатиме про відновлення територіальної цілісності та суверенітету держави, а й стане важливим сигналом для міжнародної спільноти про неприпустимість агресивних дій з боку держав, що порушують міжнародне право та здійснюють зміни сталих кордонів країн силовими методами, а також створить передумови для зміцнення міжнародних інститутів безпеки та допомагатиме формувати нові, більш ефективні механізми вирішення конфліктів.

Крім того, підтримка України на її шляху до перемоги має стратегічне значення для світових демократій, адже вона демонструє солідарність і рішучість у відстоюванні демократичних цінностей та прав людини. Стратегічне партнерство з Україною відкриває нові можливості й для економічного співробітництва та інноваційного розвитку, що сприятиме глобальній стабільності та процвітанню.

Теоретичні основи дослідження

Аналіз останніх досліджень і публікацій [1–15] за тематикою статті показує, що сучасні загрози безпеці України тісно пов'язані з глобальними викликами, такими як військова агресія, інформаційна війна, кіберзагрози та економічні санкції. Дослідження підкреслюють, що ефективна стратегія забезпечення безпеки України має спиратися на комплексний підхід, що поєднує дипломатичні зусилля, міжнародну співпрацю та внутрішні реформи оборонного сектору. Також велике значення надається участі України в міжнародних безпекових структурах, таких як НАТО та ООН, для посилення обороноздатності та стримування потенційних загроз. Важливим аспектом залишається впровадження інноваційних технологій і посилення інформаційної безпеки, що допоможе протистояти пропаганді та маніпуляціям.

Загалом, стратегічні підходи, що пропонуються в сучасних дослідженнях, зосереджені на зміцненні альянсів з демократичними державами, диверсифікації енергетичних джерел, покращенні економічної стійкості та активізації реформ. Це дозволить Україні ефективніше реагувати на внутрішні та зовнішні загрози, сприяючи глобальній стабільності в цілому.

Постановка проблеми

Отже метою статті є визначення основних стратегій забезпечення перемоги України у російсько-українській війні та шляхів забезпечення її національної безпеки через глобальну стабільність у світі.

Результати

Аналіз стратегій та шляхів реалізації перемоги України є надзвичайно актуальним та необхідним для розуміння ролі цієї перемоги у забезпеченні глобальної стабільності, що є важливим орієнтиром для формування політики держав та міжнародних організацій у сфері безпеки, економіки та міжнародних відносин.

До основних стратегій забезпечення перемоги України у російсько-українській війні та шляхів їх реалізації належать:

1. *Адекватне забезпечення потреб сил оборони України озброєнням та військовою технікою.* Забезпечення сил оборони сучасним озброєнням і військовою технікою (ОВТ) є ключовим фактором для досягнення успіху на полі бою, що передбачає постачання сучасних артилерійських систем, танків, авіації, систем протиповітряної оборони (ППО), а також засобів зв'язку і розвідки. Основними напрямками реалізації цієї стратегії є: активний розвиток власних зразків ОВТ, а також державна підтримка підприємств оборонно-промислового комплексу України; забезпечення партнерами достатніх показників озброєння для ефективної протидії противнику; постачання в Україну озброєння, здатного завдати ударів по території агресора з метою зниження ефективності атак з повітря (ракетами, керованими авіаційними бомбами), ураження скупчення військ (сил) противника, пунктів управління військами (силами), важливих інфраструктурних об'єктів противника, які забезпечують функціонування його угруповань; виділення нашій державі якісних та ефективних зразків озброєння з метою підвищення спроможностей сил оборони України протидіяти сучасним російським аналогам тощо.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- налагодження тісної співпраці з країнами-партнерами та організаціями, такими як НАТО, ЄС для отримання військової допомоги – необхідних зразків озброєння. На сучасному етапі найбільш необхідними зразками озброєння є: літаки F-16 та ракети для них з метою ураження авіації противника до моменту скидання керованих авіаційних бомб, а також комплексів С-300 в місцях розгортання та пуску ракет;

- модернізація наявних зразків ОВТ за рахунок спроможностей ОПК України шляхом впровадження передових технологій, підвищення бойових характеристик, удосконалення систем керування та автоматизації, а також навчання кадрів для ефективного використання та обслуговування оновлених і модернізованих зразків ОВТ;

- використання програм, які дозволяють Україні отримувати озброєння та техніку на вигідних умовах. Реалізація процедур хоча б часткового ленд-лізу, формування можливості орендування складних систем озброєння та військової техніки в інших країнах з реалізацією процедур їх страхування та повернення до країн, які дали зразки в оренду на визначений час (період);

- реалізація процедур прямих закупівель озброєння та військової техніки у виробників, зокрема, з країн, які не є традиційними партнерами України у війні проти росії, але готові постачати необхідне озброєння та обладнання. Зменшення заборон та обмежень співпраці України з країнами, які не належать до кола її країн-партнерів.

Основними заходами реалізації стратегії забезпечення потреб сил оборони України озброєнням та військовою технікою є: організація військових навчань та тренінгів для ефективного використання нового озброєння та військової техніки; пошук шляхів збереження складних систем озброєння (літаки, системи ППО, складні системи космічної, повітряної та наземної розвідки); адаптування логістичної інфраструктури для швидкого постачання і розподілу озброєння на фронті; залучення іноземних та вітчизняних військових експертів для оцінювання потреб і планування подальших закупівель озброєння та військової техніки для сил оборони України тощо.

2. *Реалізація принципів справедливої, прозорої та гнучкої мобілізації.* Перехід від практики примусу та невідомості після мобілізації до чітких правил вибору контракту різного змісту із силами оборони, а також удосконалення системи ротацій військовослужбовців. Справедлива та гнучка мобілізація передбачає залучення всіх доступних людських ресурсів, з урахуванням індивідуальних навичок і професійного досвіду, для максимального підвищення боєздатності. Реалізація принципів формування противаги системи контрактів за принципом "timeline" (1, 3, 4, 5, 7 років) можливим наслідком вибору режиму "blackline" (штрафи, зменшення свобод). Захист суверенітету та територіальної цілісності України є обов'язком кожного її громадянина, але виконувати цей обов'язок можна за різними сценаріями: чим

менше ти ризикуєш, тим довше служиш за контрактом, отримуєш менше грошове забезпечення, маєш менший ступінь соціальних гарантій. Чим більше ти ризикуєш, тим менше термін контракту, а також ти та твоя сім'я отримуєте максимальний соціальний пакет, максимальні фінансові надбавки, привілеї та державні гарантії за різних сценаріїв проходження служби на лінії бойового зіткнення, максимальний термін обов'язкових відпусток та строків реабілітації.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- удосконалення системи ротацій військовослужбовців і підвищення інформативності та якості системи рекрутингу, а також прозорості процедур вибору військової частини для проходження військової служби;

- швидке оновлення законодавства та внесення змін до законів, які регламентують порядок проходження військової служби, порядок організації заходів мобілізації та забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та членів їхніх сімей;

- реалізація принципів цільової мобілізації щодо залучення фахівців із конкретних галузей (наприклад, ІТ, медицина, інженерія) для виконання специфічних завдань, забезпечення справедливого розподілу обов'язків між спеціалістами вузького профілю, формування інструментів дотримання умов та правил контракту як з боку громадянина України, так і з боку держави. Виконання свого обов'язку щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності України громадянином України за одним із видів контрактів гарантує йому користування всіма правами без обмежень, а саме: виїзд за межі України як на відпочинок, так і в інших справах; користування всіма пільгами та привілеями для себе та сім'ї, які він отримав відповідно до свого контракту; можливість підвищення фінансової стабільності родини; гарантування громадянам України, які прибули з інших країн після евакуації, можливості повернення до родини після виконання військового обов'язку за будь-яким видом контракту тощо;

- удосконалення системи бронювання спеціалістів критичних галузей національної економіки України, формування правил заміни громадянами України, які не змогли до кінця закрити будь-який контракт, за принципом "timeline" тощо.

Основними заходами реалізації стратегії справедливої та гнучкої мобілізації є: розроблення та впровадження системи обліку навичок мобілізованих громадян; зміна технологій інформування громадян України щодо реалізації контрактів із силами оборони за принципом "timeline", а також наслідків у разі вибору режиму "blackline"; проведення регулярних тренувань та навчань для підвищення кваліфікації мобілізованих; забезпечення не менш як двомісячного періоду навчання після мобілізації; забезпечення надання обов'язкових відпусток для реабілітації після перебування на лінії зіткнення за визначеним часовим проміжком відповідно до вибору одного із видів контракту; застосування сучасних технологій для планування і координації мобілізаційних заходів; розроблення переліку критичних галузей національної економіки, які мають можливості бронювання співробітників.

3. Достатність забезпечення сил оборони боєприпасами та матеріально-технічними засобами. Безперебійне постачання боєприпасів та матеріально-технічних засобів є критично важливим для підтримання високої бойової готовності та ефективності застосування сил оборони України. Ситуація на фронті потребує постійного поповнення ресурсів, зокрема боєприпасів, амуніції, палива та медичного обладнання, що забезпечить стійкість і маневреність українських військ, дозволяючи їм оперативно реагувати на зміни обстановки та проводити успішні бойові операції проти агресора.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- нарощування власного виробництва боєприпасів та матеріально-технічних засобів. Особливого значення набувають боєприпаси, які використовуються під час застосування безпілотних систем;

- розширення можливостей імпорту боєприпасів шляхом закупівлі необхідних ресурсів у міжнародних постачальників, що передбачає встановлення довгострокових контрактів із надійними постачальниками з різних країн, а також дасть можливість забезпечити стабільність постачання й уникнути перебоїв. Але такий підхід передбачає налагодження партнерських відносин з країнами, які мають високі стандарти виробництва і перевірені методи забезпечення якості продукції. Крім того, важливим аспектом є розвиток логістичної інфраструктури для швидкого й ефективного транспортування боєприпасів до місць призначення, а також забезпечення прозорості та ефективності закупівельних процедур з метою уникнення корупційних ризиків і забезпечення раціонального використання фінансових ресурсів. Систематичний аналіз ринку і вивчення нових технологій у виробництві боєприпасів дозволить Україні залишатися конкурентоспроможною та адаптивною до змінних умов війни;

- оптимізація логістики шляхом створення ефективної системи логістики для швидкого транспортування та розподілу боєприпасів, що передбачає впровадження сучасних технологій управління ланцюгами постачання, таких як системи відстеження та моніторингу вантажів у режимі реального часу, використання спеціалізованих програмних рішень для планування маршрутів, управління запасами та координації між різними логістичними центрами. Створення децентралізованих складських комплексів з автоматизованими системами управління запасами, залучення досвідчених іноземних та вітчизняних логістичних фахівців і проведення регулярних навчань для персоналу сприятиме підвищенню ефективності логістичних операцій. Крім того, розвиток транспортної інфраструктури, зокрема залізничних та автомобільних шляхів, забезпечить надійне і безпечне транспортування боєприпасів навіть в умовах активних бойових дій. Співпраця з міжнародними логістичними компаніями й організаціями допоможе впровадити кращі практики та інноваційні рішення в систему логістики України.

- Основними заходами реалізації стратегії достатності забезпечення сил оборони боєприпасами та матеріально-технічними засобами є: інвестування у модернізацію та розширення існуючих виробничих потужностей; встановлення довгострокових контрактів з надійними постачальниками; використання сучасних технологій для управління складськими запасами і транспортуванням боєприпасів та матеріально-технічних засобів з країн-партнерів.

4. *Удосконалення технологій безконтактних війн (розвиток безпілотних систем і роботизація, кіберборотьба та електронна війна).* Використання безпілотних систем та роботизованих комплексів дає можливість мінімізувати втрати серед особового складу та підвищити ефективність бойових операцій. Розвиток технологій кіберборотьби та електронної війни сприяє захисту критичної інфраструктури, порушенню роботи систем управління та комунікацій противника, а також забезпеченню інформаційної безпеки. Усе це передбачає створення спеціалізованих підрозділів для проведення кібероперацій та електронних атак, розроблення програмного забезпечення для виявлення та нейтралізації кіберзагроз, а також підготовку фахівців з кібербезпеки.

Сьогодні стає зрозумілим, що найбільш раціональним шляхом підвищення спроможностей військових частин (підрозділів) ЗС України під час ведення бойових дій та захисту особового складу є розвиток безпілотних і роботизованих комплексів (систем) (Бп і РК(С)). Це дозволить досягти як паритету у вогневій міці з противником, так і завоювати перевагу за рахунок асиметричних дій у повітрі, на землі та на морі. Поширене застосування розвідувальних безпілотних авіаційних комплексів (систем) (БпАК(С)) як у складі розвідувально-ударних комплексів, так і автономно на окремих напрямках забезпечує створення єдиної системи ситуаційної обізнаності, яка вже зараз призводить до підвищення точності ураження ОВТ, особового складу противника, у першу чергу на їх тактичну глибину, за рахунок своєчасного їх виявлення та корегування вогню ракетних військ і артилерії своїх військ, а також запобігає непомітному підведенню резервів.

Насичене застосування ударних (розідувально-ударних) БпАК(С) як одноразового (камікадзе), так і багаторазового використання (“БпАК(С), що здійснюють скид боєприпасів”) на певній місцевості, зайнятій противником, призводить до зниження боєздатності його військ як за рахунок втрат, так і через падіння морально-психологічного стану особового складу внаслідок підвищення ризику ураження. За таких умов противник не може ефективно здійснювати наступ та вимушений перейти до оборони.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- підтримка науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у галузі розвитку безпілотних технологій, кіберборотьби та електронної війни;
- закупівля готових безпілотних систем і їх адаптування до специфічних умов бойових дій в Україні;
- співпраця з міжнародними партнерами шляхом реалізації спільних проєктів та обмін досвідом з країнами, що мають передові технології у цій сфері.

Основними заходами реалізації стратегії удосконалення технологій безконтактних війн (розвиток безпілотних систем та роботизація) є: створення спеціалізованих центрів (полігонів) для розроблення і тестування безпілотних систем; вивчення та аналіз аналогічного трофейного озброєння противника; підготовка та навчання операторів для роботи з новими технологіями; розроблення програмного забезпечення для управління безпілотними апаратами і системами; інтеграція безпілотних та роботизованих систем у загальну стратегію військових дій, що передбачає щільну координацію між різними родами військ (сил) і використання спільних інформаційних платформ для обміну даними в режимі реального часу.

5. *Зміна технологій інформаційного впливу на свідомість українців, аудиторії росії та країн світу.* Ефективна інформаційна стратегія є критично важливою для підтримки морального духу населення, протидії ворожій пропаганді та формування позитивного іміджу України у світі.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- негайне створення потужних медіа-платформ шляхом запуску нових та підтримка існуючих платформ для донесення правдивої інформації;
- активізація заходів контрпропаганди шляхом розроблення та впровадження програм контрпропаганди для нейтралізації ворожих інформаційних атак;
- активне залучення міжнародних медіа-кампаній та проведення інформаційних кампаній, спрямованих на зарубіжну аудиторію, для формування підтримки України.

Основними заходами реалізації стратегії зміни технологій інформаційного впливу на свідомість українців, аудиторії росії та країн світу є: збільшення випуску якісного медіа-контенту, включаючи відео, статті та соціальні мережі, відхід від шаблонності в загальній системі інформування населення; створення більш агресивної інформаційної політики по відношенню до країни-агресора; співпраця з міжнародними медіа-організаціями та журналістами щодо донесення до світу інформації про події в Україні; залучення PR-компаній (агенцій) до розроблення PR-стратегій та їх супроводження з питань підвищення репутації бойових підрозділів та популяризації військової служби у Збройних Силах України; підвищення якості інформаційного впливу на свідомість громадян України щодо незворотності мобілізації та формування загальних правил зміни інформаційної політики в масштабах держави; проведення тренінгів для українських журналістів та медіа-менеджерів.

6. *Санкційна політика країн світу проти росії та зняття обмежень щодо військових дій на її території для сил оборони України.* Ефективні санкції та зняття обмежень на військові дії дозволяють послабити економічний і військовий потенціал агресора і тим самим збільшити шанси України на перемогу.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- посилення та підтримання міжнародного тиску шляхом роботи з міжнародними

організаціями та урядами;

- безперервні дипломатичні переговори з країнами-партнерами щодо зняття обмежень на військові дії на території агресора з метою зниження його військового потенціалу та створення умов, коли підтягування військ (сил) до кордонів України є неможливим.

Основними заходами реалізації стратегії розвитку санкційної політики та зняття обмежень щодо військових дій на території росії є: постійна дипломатична робота щодо підсилення санкцій проти країни агресора та країн-сателітів, які підтримують війну; активна участь у міжнародних форумах і конференціях для підтримки санкційної політики; проведення роз'яснювальних кампаній про необхідність та ефективність санкцій.

7. Нарощування системи протиповітряної оборони України. Покращення та розширення системи протиповітряної оборони (ППО) є критичним для захисту населення, стратегічних цивільних та військових об'єктів від повітряних атак противника. Росія активно використовує керовані авіаційні бомби, адже їх багато у російській федерації, вони дешевші за ракети, і мають середню або високу точність і велику потужність. Найкращий спосіб боротьби з КАБ це літаки F-16, які здатні як вражати носіїв КАБ, так і створювати додатковий фактор психологічного впливу на противника, обмежуючи його ініціативу у повітрі. Наразі найпоширенішим варіантом комплексу озброєння винищувача F-16A/C є використання ракет малої дальності AIM-9 і ракети середньої дальності AIM-120, а також ракети AMRAAM, AIM-54 Phoenix, Meteor тощо. Ці ракети забезпечать базові можливості для ведення повітряного бою на різних дистанціях, і можливості перехоплення ворожих цілей. Крім цього є нагальна потреба у постачанні засобів ППО, зокрема ЗРК типу "Patriot" з ракетами MIM-104 D/E та ЗРК "SAMP T" з ракетою ASTER-30.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- отримання як допомоги від країн-партнерів та закупівля сучасних систем ППО, а саме: Патріот (Patriot PAC-3); NASAMS (Norwegian Advanced Surface to Air Missile System); SAMP/T (Surface-to-Air Missile Platform/Terrain); MEADS (Medium Extended Air Defense System); IRIS-T SLM (Infra Red Imaging System Tail/Surface Launched Medium);

- налагодження співпраці з країнами-партнерами для отримання технологій і підтримки в розробленні власних систем ППО;

- модернізація існуючих систем ППО для підвищення ефективності їх застосування;

- отримання допомоги від країн-партнерів щодо технічного обслуговування та ремонту наявних в Україні іноземних зразків ППО.

Основними заходами реалізації стратегії нарощування системи протиповітряної оборони України є: продовження дипломатичної роботи з країнами-партнерами щодо удосконалення системи ППО України; збільшення інвестицій в науково-дослідні роботи щодо створення нових технологій ППО; підготовка і навчання фахівців для роботи з сучасними системами ППО іноземного виробництва; розширення мережі радіолокаційних станцій для раннього виявлення повітряних загроз тощо.

8. Постійний розвиток систем радіоелектронної та кіберборотьби від тактичної до стратегічної ланки управління. Україні сьогодні вкрай необхідний постійний розвиток систем радіоелектронної та кіберборотьби від тактичної до стратегічної ланки управління для забезпечення національної безпеки, захисту критичної інфраструктури та ефективної протидії сучасним загрозам.

Сучасні системи та засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) дозволяють ефективно боротися з російськими безпілотними засобами ураження та розвідки, які сьогодні є ключовим аспектом ефективного ведення бойових дій. Ці системи здатні виявляти, глушити та перехоплювати сигнали безпілотників, знижуючи їхню ефективність та запобігаючи їх використанню для коригування артилерійського вогню, збору розвідувальної інформації або здійснення атак. Завдяки цьому підвищується безпека українських військ та цивільного

населення, а також створюються умови для більш успішного проведення власних операцій з використанням власних безпілотних систем та комплексів.

Враховуючи зростаючі виклики в сфері кібербезпеки та інформаційних воєн, інтеграція передових технологій, інновацій та співпраця з міжнародними партнерами є ключовими елементами для створення надійної та стійкої системи оборони. Розвиток систем радіоелектронної та кіберборотьби є необхідним для захисту від кібератак з боку росії, забезпечення безпеки комунікацій та управління військовими операціями.

До основних шляхів реалізації такої стратегії належать:

- розроблення, прийняття на озброєння та масоване виробництво власних систем РЕБ типу “Буран”, “Буковель”, “Мандат”, “Нота” тощо;
- отримання як допомоги від країн-партнерів та закупівля сучасних систем РЕБ (AN/ALQ-99 (США), SPYDER (Ізраїль), SPECTRA (Франція), CERBERUS (Німеччина), Hensoldt Kalaetron Attack (Німеччина), Leonardo Elettronica (Італія), SABRE (Великобританія) тощо);
- збільшення інвестицій у підтримку науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у сфері радіоелектронної боротьби та кібербезпеки;
- залучення міжнародних партнерів до випробування власних засобів у реальних бойових умовах та реалізація заходів для обміну досвідом та отримання нових технологій радіоелектронної та кіберборотьби;
- підготовка фахівців з радіоелектронної та кіберборотьби на всіх рівнях управління сил оборони держави.

Основними заходами реалізації стратегії постійного розвитку систем радіоелектронної та кіберборотьби від тактичної до стратегічної ланки управління є: впровадження сучасних технологій для захисту від кібератак та радіоелектронного подавлення; розроблення і впровадження стратегій для ефективного управління кіберопераціями та радіоелектронною боротьбою на тактичному і стратегічному рівнях.

Комплексна реалізація наведених заходів та стратегій допоможе наблизити перемогу України у війні, а також сприяє зміцненню глобальної стабільності, чинити опір агресивним діям і підтримувати міжнародний правопорядок.

Висновки

У статті розглянуто основні стратегії, спрямовані на забезпечення перемоги України у російсько-українській війні. Перемога України у цій війні є ключовим аспектом підтримання світової стабільності та гарантією дієвості норм міжнародного права у світі. До основних висновків стосовно реалізації кожної зі стратегій в глобальній системі забезпечення перемоги України у війні можна віднести те, що:

- постачання сучасного озброєння і техніки є критично важливим для успішного ведення бойових дій силами оборони України, що можливо тільки завдяки міжнародній співпраці, програмам ленд-лізу та прямим закупівлям озброєння;
- прозорість, справедливість та гнучкість мобілізації є основою залучення кваліфікованих кадрів з урахуванням їхніх навичок та професійного досвіду, а також реальним кроком зміни кадрової політики, яка гарантує права вибору, що забезпечить ефективну мобілізацію. Важливими кроками є оновлення законодавства, цільова мобілізація та використання сучасних технологій для управління мобілізаційними процесами;
- безперервне постачання боєприпасів є важливим для підтримки боєготовності. Необхідно розширювати власне виробництво, здійснювати імпорту, оптимізувати логістику та створювати ефективну систему управління запасами;
- використання безпілотних систем та роботизованих комплексів мінімізує втрати особового складу і підвищує ефективність бойових дій. Інвестиції в НДДКР, закупівля сучасних

систем та міжнародна співпраця є важливими кроками для реалізації цієї стратегії;

- ефективна інформаційна стратегія підтримує моральний дух населення, протидіє ворожій пропаганді та формує позитивний імідж України у світі. Створення медіа-платформ, програми контрпропаганди та міжнародні медіа-кампанії є ключовими заходами;

- ефективні санкції та зняття обмежень на військові дії на території агресора значно послаблять потенціал росії, підвищуючи шанси на перемогу України. Важливими кроками є міжнародний тиск, дипломатичні переговори та активна участь у міжнародних форумах;

- покращення систем ППО захищає населення та стратегічні об'єкти від повітряних атак противника. Необхідними заходами є закупівля сучасних систем ППО, модернізація існуючих та міжнародна співпраця;

- постійний розвиток систем радіоелектронної та кіберборотьби дозволить силам оборони України ефективно боротися з російськими безпілотними засобами ураження та розвідки, які сьогодні є ключовим аспектом ефективного ведення бойових дій. Активізація кіберборотьби та розробка нових технологій кіберзахисту дозволить підвищити захист критичної інфраструктури та ефективно управління кіберопераціями, що забезпечить інформаційну безпеку як сил оборони, так і держави в цілому. Інвестиції в НДДКР, співпраця з міжнародними партнерами та підготовка фахівців за цим напрямом є необхідними кроками забезпечення перемоги України.

Ефективна комплексна реалізація стратегій забезпечення перемоги України у російсько-українській війні сприяє не лише перемозі України, а й зміцненню глобальної безпекової стабільності у світі. Поступове виконання запропонованих заходів забезпечить ефективну оборону, підтримку міжнародного правопорядку та стабільний розвиток України. Але треба розуміти, що процес забезпечення ефективної реалізації зазначених стратегій та заходів можливий тільки за умов безперервної підтримки України країнами-партнерами за допомогою спільних оборонних ініціатив, взаємної підтримки в міжнародних організаціях та розвитку міжнародних партнерств у сфері безпеки та оборони.

До основних напрямів подальших досліджень за тематикою статті можна віднести:

- розроблення та вдосконалення стратегій кібербезпеки. Аналіз потенційних загроз та створення ефективних механізмів для захисту критичної інфраструктури України, зокрема у сфері енергетики, телекомунікацій та фінансових систем;

- інформаційна безпека та протидія дезінформації. Дослідження методів боротьби з інформаційною війною, аналіз впливу пропаганди та розробка механізмів захисту національного інформаційного простору;

- реформування оборонного сектору та модернізація збройних сил. Вивчення потреб оборонного сектору України для підвищення його ефективності, зокрема в контексті міжнародних стандартів, що можуть сприяти інтеграції України в НАТО;

- співпраця з міжнародними безпековими організаціями. Аналіз ролі міжнародних організацій (НАТО, ООН, ОБСЄ) у забезпеченні безпеки України та можливостей поглиблення співпраці для стримування зовнішніх загроз;

- енергетична безпека та диверсифікація енергопостачання. Дослідження енергетичної незалежності як елементу національної безпеки, включаючи альтернативні джерела енергії та зниження залежності від імпорту енергоносіїв;

- економічна стійкість як фактор національної безпеки. Аналіз ролі економічних санкцій, інвестиційної привабливості та економічного розвитку як елементів стратегії національної безпеки;

- вплив міжнародної політики на безпеку України. Оцінка політики основних світових держав і міжнародних організацій щодо України та їхній вплив на ситуацію в регіоні та глобальну стабільність;

- психологічна стійкість та готовність населення до кризових ситуацій. Дослідження методів підвищення стійкості суспільства до кризових ситуацій, таких як війни чи природні катастрофи, шляхом громадянської освіти та формування національної ідентичності;

- інновації в оборонних технологіях. Розвиток сучасних технологій у сфері оборони (дрони, штучний інтелект, системи раннього попередження) та їхнє застосування для захисту державного суверенітету;

- аналіз впливу глобальних кліматичних змін на національну та регіональну безпеку. Дослідження наслідків зміни клімату для України, таких як нестача води, природні катастрофи, міграційні потоки, та розробка планів їхнього стримування.

Ці напрямки дозволять розширити розуміння сучасних загроз та сприяти підготовці нових стратегій, спрямованих на захист інтересів України і підтримання глобальної стабільності.

Фінансування

Це дослідження не отримало конкретної фінансової підтримки.

Конкуруючі інтереси

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів.

Список використаних джерел

1. Семененко, О., Добровольський, Ю., Ярмольчик, М., Рахманий, О., Тарасов, О., & Ремез, А. (2022). Українська військово-економічна ядерна бомба вже розірвалася у економіці Росії (ретроспектива, дійсне та майбутнє). *Social Development and Security*, 12(1), 179-197. <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.1.17>
2. Семененко, О., Онофрійчук, А., Толок, П., Онофрійчук, В., Гетьман, А., & Пехота, С. (2023). Щодо оцінювання потенційних воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України у війні проти росії. *Social Development and Security*, 13(5), 218-229. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.5.21>
3. Семененко, О., Чернишова, І., Таран, О., Капля, І., Мусієнко, В., & Побережець, Т. (2022). Щодо оцінювання економічних збитків України внаслідок російської агресії та прогнозування їх впливу на стан її національної економіки і рівень воєнно-економічної безпеки (лютий-квітень 2022 року). *Social Development and Security*, 12(2), 78-91. <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.2.7>
4. Elizabeth Bodine-Baron, Todd C. Helmus, Madeline Magnuson, Zev Winkelman. (2018). *Countering Russian Social Media Influence*. RAND Corporation. Santa Monica. P. 200.
5. Michael Kofman, Richard Connolly. (2019). *Russia's Global Ambitions in Perspective*. Center for Naval Analyses. Virginia. P. 150.
6. Stephen J. Flanagan, James Black. (2020). *Deterring Russian Aggression in the Baltic States: What it Takes to Win*. RAND Corporation. Santa Monica. P. 175.
7. Anders Fogh Rasmussen. (2019). *Transatlantic Security and the Challenges of NATO Defense*. Atlantic Council. Washington, D.C. P. 95.
8. Timothy Thomas. (2017). *Russia's Military Strategy and Doctrine*. Foreign Military Studies Office. Kansas. P. 210.
9. Jeffrey A. Larsen, Kerry Kartchner. (2018). *On Limited Nuclear War in the 21st Century*. Stanford University Press. Stanford. P. 305.
10. Наталія Гончарова. (2021). *Інформаційна безпека України в умовах гібридної війни*. Видавництво Київського університету. Київ. С. 220.

11. Олександр Литвиненко. (2020). Стратегічні пріоритети національної безпеки України. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ. С. 180.
12. Іван Мельник. (2019). Інтеграція України до європейської системи безпеки. Центр Разумкова. Київ. С. 150.
13. Олена Корольова. (2022). Кібербезпека та кіберзагрози для України. Інститут міжнародних відносин. Київ. С. 135.
14. Василь Гуменюк. (2020). Україна в системі колективної безпеки: виклики та перспективи. Видавництво "Український пріоритет". Львів. С. 190.
15. Марія Петренко. (2021). Вплив міжнародної співпраці на національну безпеку України. Інститут зовнішньополітичних досліджень. Харків. С. 110.

References

1. Semenenko, O., Dobrovolskyi, Y., Yarmolchuk, M., Rakhmani, O., Tarasov, O., & Remez, A. (2022). Ukrainian military-economic nuclear bomb has already exploded in Russia's economy (retrospective, present and future). *Social Development and Security*, 12(1), 179-197. <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.1.17>.
2. Semenenko, O., Onofriichuk, A., Tolok, P., Onofriichuk, V., Hetman, A., & Piekhot, S. (2023). Regarding the assessment of the potential military and economic capabilities of Ukraine's partner countries in the war against Russia. *Social Development and Security*, 13(5), 218-229. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.5.21>
3. Semenenko, O., Chernyshova, I., Taran, O., Kaplia, I., Musienko, V., & Poberezhec, T. (2022). On assessing Ukraine's economic losses due to Russian aggression and forecasting their impact on the state of its national economy and the level of military and economic security (February-April 2022). *Social Development and Security*, 12(2), 78-91. <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.2.7>
4. Elizabeth Bodine-Baron, Todd C. Helmus, Madeline Magnuson, Zev Winkelman. (2018). Countering Russian Social Media Influence. RAND Corporation. Santa Monica. R. 200.
5. Michael Kofman, Richard Connolly. (2019). Russia's Global Ambitions in Perspective. Center for Naval Analyses. Virginia. P. 150.
6. Stephen J. Flanagan, James Black. (2020). Detering Russian Aggression in the Baltic States: What it Takes to Win. RAND Corporation. Santa Monica. R. 175.
7. Anders Fogh Rasmussen. (2019). Transatlantic Security and the Challenges of NATO Defense. Atlantic Council. Washington, D.C. R. 95.
8. Timothy Thomas. (2017). Russia's Military Strategy and Doctrine. Foreign Military Studies Office. Kansas. R. 210.
9. Jeffrey A. Larsen, Kerry Kartchner. (2018). On Limited Nuclear War in the 21st Century. Stanford University Press. Stanford. R. 305.
10. Natalia Goncharova. (2021). Information security of Ukraine in conditions of hybrid warfare. Kyiv University Publishing House. Kyiv. P. 220.
11. Oleksandr Lytvynenko. (2020). Strategic priorities of national security of Ukraine. National Institute of Strategic Studies. Kyiv. P. 180.
12. Ivan Melnyk. (2019). Integration of Ukraine into the European security system. Razumkov Center. Kyiv. P. 150.
13. Olena Koroleva. (2022). Cyber security and cyber threats for Ukraine. Institute of International Relations. Kyiv. P. 135.
14. Vasyl Humenyuk. (2020). Ukraine in the system of collective security: challenges and prospects. "Ukrainian Priority" Publishing House. Lviv. P. 190.
15. Maria Petrenko. (2021). The impact of international cooperation on the national security of Ukraine. Institute of Foreign Policy Studies. Kharkiv. P. 110.